

Fiskālās disciplīnas
padome

Makro fiskālais pārskats

2025. gada 2. ceturksnis

Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) publicētajiem datiem, 2025. gada otrajā ceturksnī iekšzemes kopprodukts (IKP) 2020. gada salīdzināmajās cenās pieauga par 0,6% (sezonāli un kalendāri koriģēti dati), salīdzinot ar otro ceturksni pērn, tomēr, salīdzinot ar iepriekšējo ceturksni, IKP pieauga par 0,4%. CSP ir koriģējusi IKP datus par pirmo ceturksni uz augšu, un rezultātā pirmajā pusgadā IKP pieaugums novērtēts 0,3%.

No izlietojuma perspektīvas otrajā ceturksnī IKP pozitīvi ietekmēja investīcijas, kuru devums bija 1,8 procentpunkti (pp) un, kas saistāms ar aktīvo ES fondu apguvi. Vērojams arī diezgan labs eksporta devums 1,5 pp, bet valdības patēriņa devums bija neliels 0,5 pp, savukārt mājsaimniecību patēriņa devums bija negatīvs (-0,1 pp).

IKP pieaugums faktiskajās cenās otrajā ceturksnī bija 4,9% salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, bet, salīdzinot ar iepriekšējo ceturksni, pieaugums bija 2,5%.

Patēriņa cenu inflācija otrajā ceturksnī turpināja pieaugt un sasniedza 3,8%, kas ir augstākais rādītājs kopš 2023. gada trešā ceturkšņa. Jau vairākus ceturkšņus būtiskākie inflāciju ietekmējošie faktori preču segmentā ir pārtikas un dzērienu cenas, tomēr arī pakalpojumu cenas turpina pieaugt.

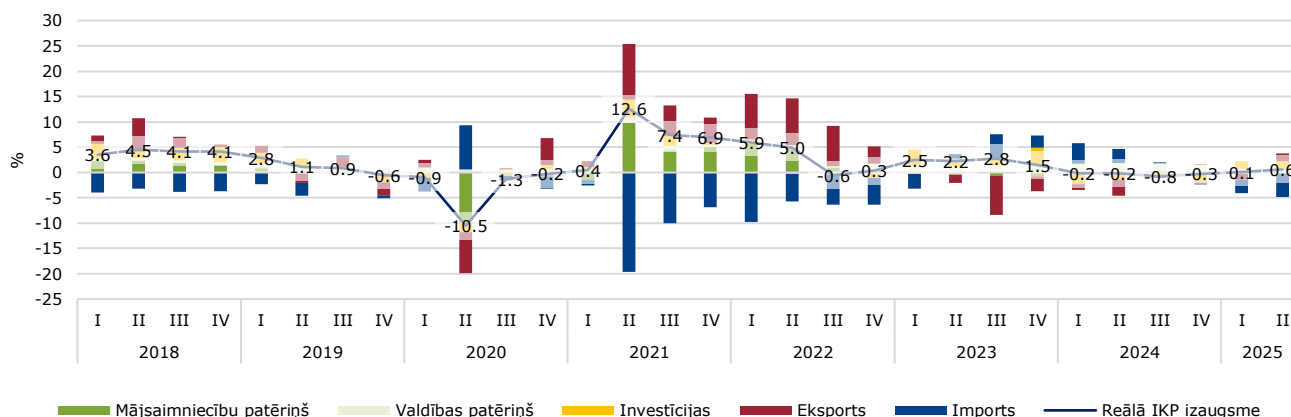
IKP deflators otrajā ceturksnī bija 3,1%, nedaudz mazinoties pēc 4,8% pieauguma pirmajā ceturksnī.

Makroekonomiskie rādītāji (sezonāli izlīdzināti)					2024					2025	Prognoze (09.06. 2025 ¹)					2025 Izpilde /prognoze*
	2024 faktiskie dati					2025 faktiskie dati										
	I	II	III	IV		I	II	III	IV		2025	2026	2027	2028	2029	
Reālā IKP izaugsme	-0,2%	-0,2%	-0,8%	-0,3%	-0,4%	0,1%	0,6%	-	-	-	1,1%	2,1%	2,2%	2,2%	2,2%	-0,8 pp ↓
Nominālā IKP izaugsme	-0,2%	2,7%	2,8%	2,8%	2,1%	4,5%	4,9%	-	-	-	4,4%	4,7%	4,7%	4,6%	4,7%	0,3 pp ↑
Inflācija (patēriņa cenas)	0,8%	0,8%	1,0%	2,5%	1,3%	3,4%	3,8%	-	-	-	3,5%	2,3%	2,2%	2,2%	2,2%	0,1 pp ↑
IKP deflators	0,2%	2,7%	3,9%	3,2%	2,6%	4,8%	3,1%	-	-	-	3,3%	2,5%	2,5%	2,4%	2,4%	0,6 pp ↑

Avots: CSP, FDP, FM

*2025. gada FM prognoze salīdzinot ar I-II ceturkšņa faktisko iznākumu vidējo aritmētisko; ↑ augstāk par prognozēto procentpunktos; ↓ zemāk par prognozēto procentpunktos; ↑ prognoze izpildās.

Reālā IKP pieauguma temps un ieguldījums IKP izaugsme (%) salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu

Avots: CSP (sezonāli koriģēti dati)

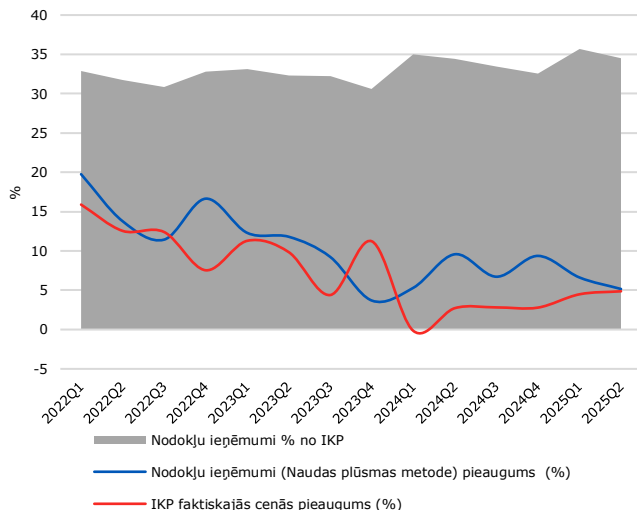
Nodokļu ieņēmumu un IKP dinamika

Otrajā ceturksnī nodokļu ieņēmumi pieauga par 5,2%, un, lai gan to pieauguma temps palēninājās, tas joprojām nedaudz pārsniedza nominālā IKP kāpumu.

Pamatojoties uz 2025. gada otrā ceturkšņa datiem, kopbudžeta nodokļu ieņēmumi pēc naudas plūsmas metodes veidoja 3,6 miljardus eiro, kas ir par 178,5 miljoniem eiro jeb 5,2% vairāk nekā pirms gada. Nodokļu ieņēmumu pieauguma temps gan bija lēnāks nekā iepriekšējā gada otrajā ceturksnī un gadā vidēji, taču tas joprojām nedaudz pārsniedza IKP pieaugumu faktiskajās cenās, kas otrajā ceturksnī bija 4,9%. Nodokļu ieņēmumu attiecība pret IKP faktiskajās cenās šajā periodā bija 34,6%.

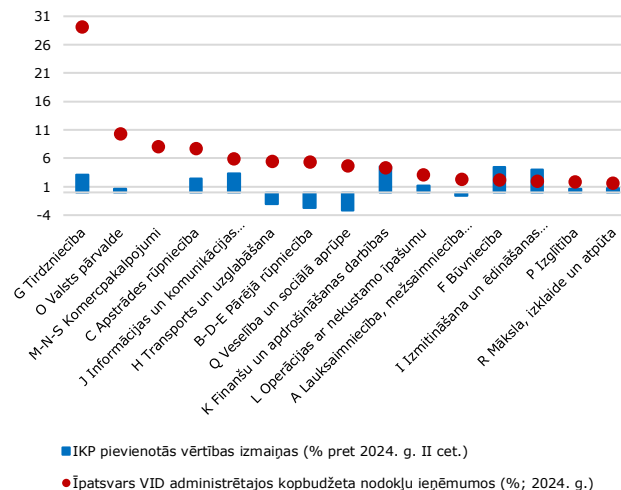
¹ Finanšu ministrijas makroekonomikas prognožu apstiprināšana | Fiskālās disciplīnas padome

Nodokļu ieņēmumu pieauguma temps (naudas plūsmas metode), to attiecība pret IKP un IKP pieauguma temps faktiskajās cenās (%)

Avots: Valsts kase un CSP

IKP pievienotās vērtības pieaugums (%) pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu pa darbības veidiem un īpatsvars (%) VID administrētos kopbudžeta ieņēmumos

Avots: VID un CSP

Otrajā ceturksnī IKP pievienotā vērtība pieauga par 0,5%, un, lai gan nozaru dinamika bija mērena, labākos rezultātus uzrādīja finanšu un apdrošināšanas nozare, kā arī informācijas un komunikācijas pakalpojumi, bet kritums vērojams pārējā rūpniecībā, transporta nozarē, kā arī nozarēs ko tradicionāli pārstāv publiskais sektors - veselības un sociālajā aprūpē.

Šī gada otrajā ceturksnī, salīdzinot ar attiecīgo periodu pērn, IKP kopējā pievienotā vērtība pieauga par 0,5%, liecina CSP sezonāli izlīdzinātie dati salīdzināmajās cenās. Kopumā šajā ceturksnī nebija vērojami īpaši strauji pieaugumi vai samazinājumi. Pievienotā vērtība veselības un sociālajā aprūpē samazinājās par 3,2%, kas bija sliktākais ceturksņa rezultāts. Savukārt labākais rezultāts bija finanšu un apdrošināšanas nozarē, kur pievienotā vērtība auga par 4,6%. Pirmās piecas nozares, kas saskaņā ar VID 2024. gada datiem veido aptuveni 61,2% no VID administrētajiem kopbudžeta ieņēmumiem, 2025. gada otrajā ceturksnī uzrādīja pievienotās vērtības pieaugumu vidēji par 1,9%, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu. Tāds pats pieaugums bija arī pirmajā ceturksnī. Šo nozaru vidū lielākais pievienotās vērtības pieaugums vērojams informācijas un komunikācijas pakalpojumos (+3,4%) un tirdzniecības nozarē (+3,1%). Apstrādes rūpniecībā pieaugums bija 2,4%, valsts pārvaldē 0,7%, bet komercpakalpojumu nozarē rezultāts bija neitrāls.

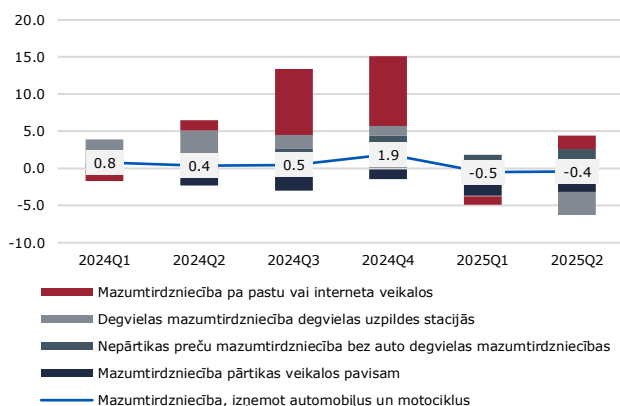
Mazumtirdzniecība, darba samaksa, noguldījumi

Neskatoties uz algu kāpumu, patēriņu otrajā ceturksnī būtiski ierobežoja dzīves dārdzība, kas virzīja mājsaimniecības uz piesardzīgāku rīcību un uzkrājumu veidošanu.

CSP sezonāli nekoriģētie dati par mazumtirdzniecības apgrozījumu salīdzināmajās cenās liecina, ka otrajā ceturksnī kopējais mazumtirdzniecības apgrozījums samazinājās par 0,4%, un līdzīgs samazinājums bija arī iepriekšējā ceturksnī, kas atspoguļo ar inflāciju saistīto patērētāju piesardzību. Pārtikas mazumtirdzniecības veikalos apgrozījums saruka par 3,2%, lai gan faktiskajās cenās tas pieauga par 3,1%. Nepārtikas preču mazumtirdzniecībā apgrozījums salīdzināmajās cenās pieauga par 2,6%, bet degvielas tirdzniecības apjoms samazinājās par 3,1%, kas ir straujākais kritums kopš 2022. gada trešā ceturksņa. Arī tirdzniecībā pa pastu un interneta veikalos apgrozījums auga lēni, tikai par 1,8% salīdzinājumā ar iepriekšējā gada otro ceturksni.

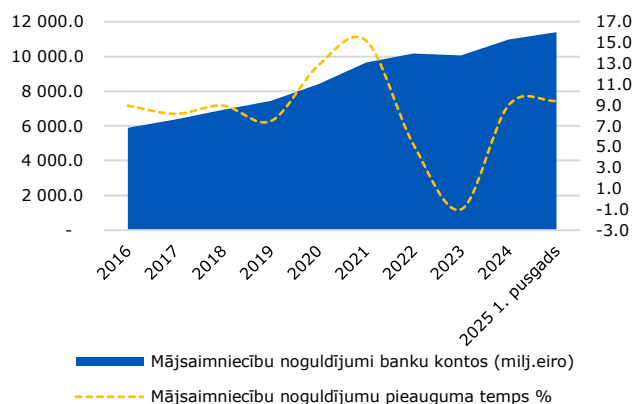
Vidējā bruto darba samaksa otrajā ceturksnī pieauga par 8,2% un sasniedza 1808 eiro. Sabiedriskajā sektorā tā bija 1886 eiro, bet privātajā par 105 eiro mazāka jeb 1781 eiro. Darba samaksas pieaugums sabiedriskajā sektorā vidēji bija 8,2%, bet privātajā 8,3%. Līdz ar to pirmajā ceturksnī novērotā atšķirība starp sektoriem saruka līdz 0,1 procentpunktam. Neto vidējā darba samaksa bija 1342 eiro, sabiedriskajā sektorā tā sasniedza vidēji 1401 eiro, bet privātajā 1321 eiro.

**Mazumtirdzniecības apgrozījuma pieaugums salīdzināmajās cenās
(% pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu)**

Avots: CSP

**Mājsaimniecību noguldījumu dinamika banku kontos
(EUR un % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu)**

Avots: Latvijas Banka

Mājsaimniecību kopējais noguldījumu apjoms ceturkšņa beigās pieauga līdz 11,4 miljardiem eiro. Pirmajā pusgadā noguldījumi bija par 9,4% lielāki nekā pērn attiecīgajā periodā. Patērētāju konfidences rādītājs ceturkšņa laikā kļuva piesardzīgāks un jūnijā saruka līdz 0,6%, taču nekļuva negatīvs. Tas liecina, ka iedzīvotāji, kam ir iespēja, izvēlas veidot uzkrājumus, nevis palielināt patēriņu, ko apliecina arī vājais mazumtirdzniecības apgrozījums un negatīvais mājsaimniecību patēriņa pienesums IKP.

Darba tirgus

Darba tirgus otrajā ceturksnī saglabājās spēcīgs, bezdarba līmenis samazinājās, pieauga arī ekonomiskā aktivitāte un samazinājās ilgstošo bezdarbnieku skaits. Tomēr reģionālās atšķirības joprojām ir izteiktas, īpaši Latgalē, bet ilgstošo bezdarbnieku vidū izteikts pārsvars pieder cilvēkiem vecumā virs 50 gadiem.

CSP dati liecina, ka faktiskais bezdarba līmenis šī gada otrajā ceturksnī samazinājās līdz 6,7%, kas ir par 0,7 procentpunktiem mazāk nekā pirmajā ceturksnī. Bezdarbnieku skaits saruka līdz 63,7 tūkstošiem, tādējādi bezdarbnieku ir par 5,8 tūkstošiem mazāk nekā gada sākumā.

NVA novērotais reģistrētā bezdarba līmenis bija 5%, samazinoties par 0,6 procentpunktiem salīdzinājumā ar pirmo ceturksni. Reģionālā dalījumā augstākais bezdarba līmenis saglabājās Latgalē – 10,6%, bet pārējos reģionos tas bija būtiski zemāks: Vidzemē 4,5%, Kurzemē 5,4%, Zemgalē 4,8% un Rīgas reģionā 3,8%.

Ilgstošo bezdarbnieku skaits jūnija beigās bija 6994, kas ir par 4,8% mazāk nekā pirms gada un veido 16,1% no visiem reģistrētajiem bezdarbniekiem. No tiem 63,1% veidoja cilvēki vecumā virs 50 gadiem, tostarp 27,6% pirms pensijas vecumā, 24,9% bija cilvēki ar invaliditāti, bet jaunieši vecumā no 15 līdz 24 gadiem – 1,7%.

Ekonomiskās aktivitātes līmenis otrajā ceturksnī pieauga līdz 69,6%, kas ir par 1,3 procentpunktiem vairāk nekā pirmajā ceturksnī. Kopumā ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaits sasniedza 953 tūkstošus, kas ir par 15,5 tūkstošiem vairāk nekā pirmajā ceturksnī, savukārt ekonomiski neaktīvo iedzīvotāju skaits saruka līdz 417,1 tūkstošiem, tas ir par 18,9 tūkstošiem mazāk.

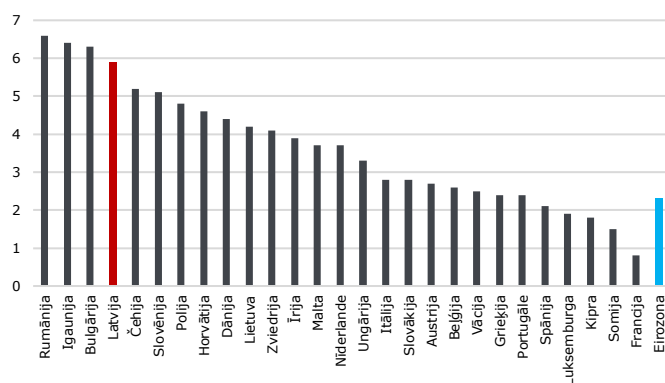
Inflācija

Otrajā ceturksnī inflācija Latvijā pieauga līdz 3,8%, ko galvenokārt noteica pārtikas un pakalpojumu sadārdzinājums. Dzīves dārdzības spiediens saglabājās spēcīgs un būtiski ierobežoja mājsaimniecību patēriņu, neskatoties uz algu kāpumu.

Eirozonā inflācijas līmenis turpināja samazināties, otrajā ceturksnī sasniedzot 2%, pirmajā ceturksnī tas bija 2,3%. Latvijā, pēc CSP datiem, inflācija otrajā ceturksnī bija 3,8%, pieaugot par 0,4 procentpunktiem salīdzinājumā ar pirmo ceturksni. Lietuvā inflācija šajā periodā bija 3,3%, bet Igaunijā (visaugstākā Baltijā) 4,8%.

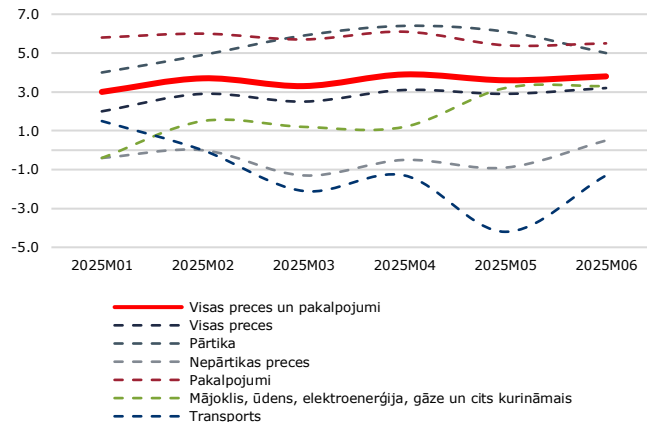
Pamatinflācija, t.i., inflācija bez enerģijas, pārtikas, alkohola un tabakas cenu ietekmes, eirozonā otrajā ceturksnī bija 2,4%, Latvijā 3,7%, Lietuvā 2,9%, bet Igaunijā 6,1%.

Pārtikas cenu inflācija eirozonā 2025. gada 2. ceturksnī

Avots: Eurostat

Patēriņa cenu inflācija Latvijā pa mēnešiem

Avots: CSP

Latvijā patēriņa cenu kāpumu joprojām noteica pārtikas un pakalpojumu cenas, kas ilgstoši pārsniedz inflācijas vidējo līmeni. Otrajā ceturksnī pakalpojumu cenas pieauga par 5,7%, bet preču cenas par 3,1%. Pārtikas un bezalkoholisko dzērienu cenas palielinājās par 7%, un, to īpatsvars patēriņa grozā ir 26,8%, tādējādi, šī ietekme uz mājāsaimniecībām bija būtiska. Tas pastiprināja dzīves dārdzības spiedienu un ierobežoja patēriņu, neskatoties uz algu pieaugumu.

Eksports un imports

Ārējā tirdzniecībā otrajā ceturksnī saglabājās pieaugums, taču preču eksportu galvenokārt nodrošināja tirgi ārpus ES un NVS, kamēr pakalpojumu eksportā izaugsmi virzīja tūrisms un citi pakalpojumi, bet transporta nozare saruka.

Preču eksporta vērtība otrajā ceturksnī pieauga par 2,6%. Preču eksporta plūsma uz ES valstīm bija stabila, tomēr pieaugums bija diezgan pieticīgs (+2,3%), turklāt uz ES valstīm attiecināmi 75% preču eksporta. Straujāk pieauga eksports uz valstīm ārpus ES un NVS (+10,7%), kurās nonāk 18% no Latvijas preču eksporta kopapjoma. Savukārt eksporta samazinājums uz NVS valstīm turpinājās (-10,6%), un uz šīm valstīm aiziet 7% no preču eksporta kopapjoma. Preču imports otrajā ceturksnī pieauga par 5,2%. Imports no ES valstīm pieauga par 9,7%, bet imports no NVS un citām valstīm būtiski samazinājās – attiecīgi par 53,1% un 87%.

Pamatojoties uz Latvijas Bankas datiem, 2025. gada otrajā ceturksnī pakalpojumu eksports pieauga par 8,5%, kas ir mazliet lēnāks pieaugums nekā pirmajā ceturksnī. Braucieni pieauga par 18,8%, citi pakalpojumi par 15,8%, bet transporta pakalpojumi samazinājās par 7,4%. Tirdzniecības bilances deficīts pasliktinājās no 6,5% pret IKP pirmajā ceturksnī līdz 9,8% otrajā ceturksnī.

Preču eksports	Pakalpojumu eksports	Preču imports	Tirdzniecības balance
+2,6%	8,5%	+5,2%	-9,8%

Nozaru attīstība

Otrajā ceturksnī vairākās nozarēs saglabājās izaugsme – rūpniecība un būvniecība pieauga, ko īpaši veicināja inženierbūvniecības projekti, bet tūrisma nozare turpināja atlabt, tūristiem izvēloties Rīgu kā gala mērķi. Tomēr transporta nozarē saglabājās lejupslīde samazinoties dzelzceļa kravu pārvadājumu apjomam.

Otrajā ceturksnī, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, **rūpniecības produkcijas apjoms** pieauga par 4,5%. Nedaudz pieauga elektroenerģijas un gāzes apgādes apjoms (+0,8%), apstrādes rūpniecībā kāpums bija jau diezgan pārliecinošs (+5,9%), tomēr būtiski samazinājās produkcijas apjoms ieguves rūpniecībā un karjeru izstrādē (-16,8%).

No 20 novērotajām **apstrādes rūpniecības** apakšnozarēm 13 strādāja ar pieaugumu (vidēji +8,3%), bet 7 ar produkcijas apjoma samazinājumu (vidēji -4,3%). Tautsaimniecībā lielākajās apstrādes rūpniecības apakšnozarēs labākie rezultāti bija būvmateriālu jeb nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošanā (+17,1%), pārtikas produktu ražošanā (+9,3%) un kokrūpniecībā (+5,3%), kā arī poligrāfijā (+9,3%), bet lejupslīde saglabājās ķīmisko vielu rūpniecībā (-9,2%) un papīra un papīra izstrādājumu ražošanā (-2,3%).

Būvniecības produkcijas apjoms otrajā ceturksnī pieauga par 7,1%, bet divos ceturkšņos vidēji par 8%. Ēku būvniecībā joprojām vērojams samazinājums 2,8% apmērā, kā arī kritums ir specializētajos būvdarbos (-0,1%), tomēr nozares rezultātus pozitīvi ietekmēja straujais pieaugums inženierbūvniecībā (+27,7%), kas saistīts gan ar ES fondu projektu realizāciju, gan ar Rail Baltica, gan ar militāro objektu būvniecību.

Būvniecības izmaksas otrajā ceturksnī pieauga minimāli (+1,7%), salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu. Būvmateriālu cenas saglabājās diezgan stabilas, pat ar nelielu samazinājumu (-0,5%), savukārt strādnieku darba samaksa pieauga par 5,4%, bet mehānismu un darba mašīnu nomas cenas par 1,9%.

Ostu kravu apgrozījums otrajā ceturksnī pieauga par 1%, salīdzinot ar to pašu periodu pērn, tomēr tas neuzlaboja ilgstošo lejupslīdes tendenci. Vislielākais apgrozījuma kritums bija mazajās ostās (-15,1%) kā arī Rīgas ostā (-10,5%), bet pieaugumi bijuši Liepājas ostā (+4,7%), kā arī Ventspils ostā, kur kravu apgrozījums pieauga par 34,4%.

Sauszemes kravu pārvadājumos otrajā ceturksnī kopējais apjoms samazinājās par 2,5%. Dzelzceļa kravu pārvadājumos lejupslīde saglabājās un apjoms saruka par 23,7%, savukārt pārvadājumos pa sauszemes ceļiem bija neliels pieaugums - 0,6%, salīdzinot ar iepriekšējā gada otro ceturksni.

Tūrisma nozarē otrajā ceturksnī vērojams apkalpoto tūristu pieaugums gan Rīgā, gan Latvijā kopumā, un palielinājās arī pavadīto nakšu skaits tūrisma mītnēs. Tomēr tūristu plūsmas tendences bija atšķirīgas starp galvaspilsētu un reģioniem. Rīgā apkalpoto viesu skaits turpināja pieaugt: vietējo tūristu skaits palielinājās par 12,8%, bet ārvalstu viesu skaits - par 7,1%, kas apliecina galvaspilsētas stabilo pievilcību gan vietējo, gan ārvalstu ceļotāju vidū. Reģionos aina bija nevienmērīga: Kurzemē vietējo tūristu skaits samazinājās par 3,9%, bet ārvalstu par 3%. Zemgalē kritums bija vēl izteiktāks vietējo tūristu segmentā (-5,6%), savukārt ārvalstu viesu skaits tur pieauga par 7%. Vidzemē vietējo tūristu skaits palielinājās par 0,6%, bet ārvalstu par 3,8%. Latgalē vietējo tūristu skaits pieauga par 7,3%, bet ārvalstu samazinājās par 7,7%. Līdz ar to kopsavilkumā redzams, ka Rīga nostiprina savu vadošo lomu kā galvenais tūrisma galamērķis Latvijā, kamēr reģioni saskaras ar izaicinājumiem piesaistīt un noturēt apmeklētāju plūsmu.

Prognozes

Dažādu institūciju prognozes liecina par mērenu Latvijas ekonomikas pieaugumu ap 1% 2025. gadā un 2-3% nākamajos gados, taču tās vienprātīgi akcentē augsto nenoteiktību. Lai gan valdības patēriņš, investīcijas un ES fondu līdzekļi sniegs būtisku atbalstu IKP augsmē, ekonomikas izaugsmi var ierobežot ģeopolitiskie satricinājumi un globālās tirdzniecības politikas riski, Swedbank uzsver arī augstās inflācijas bremzējošo ietekmi uz patēriņu.

Finanšu ministrija 2025. gada jūnijā atjaunoja prognozes šim gadam, tās nedaudz samazinot. Saskaņā ar aktuālo FM prognozi ekonomika šogad varētu pieaugt par 1,1%, un galvenie virzītājspēki būs valdības patēriņš, investīcijas un eksports. Nākamajam gadam FM prognozē 2,1% IKP pieaugumu. Padome apstiprināja FM izstrādāto galveno makroekonomisko rādītāju prognožu kopumu 9. jūnijā².

Latvijas Bankas prognozes³, kas izstrādātas 2025. gada jūnijā, paredz IKP pieaugumu 2025. gadā par 1,2% un 2026. gadā - par 2,8%. Galvenais uzsvars šī gada izaugsmē tiek likts uz valdības patēriņu un eksportu, kas saskan ar FM viedokli, tomēr Latvijas Bankas eksperti norāda arī uz pakāpenisku māsaimniecību patēriņa atjaunošanos.

Eiropas Komisijas⁴ novērtējumi, kas pieejami no šī gada maija, ir ļoti piesardzīgi - izaugsme šim gadam prognozēta vien 0,5%, bet nākamajam gadam 2%.

Latvijas Universitātes domnīca **LV PEAK**⁵ savā ekspertu konsensa prognozē šim gadam paredz 1,3% IKP pieaugumu, tomēr uzsver, ka ekonomikas izaugsmi apdraud virkne risku, no kuriem galvenie saistīti ar ģeopolitisko spiedienu reģionā, ASV tarifu

politiku, globālās ekonomikas izaugsmes bremzēšanos u.c.

Starptautiskā reitingu aģentūra **S&P**⁶ jūnijā norādīja, ka Latvijas ekonomika ir pakāpeniski pielāgojusies kara izraisītajām problēmām, taču ģeopolitiskā nenoteiktība joprojām apgrūtina vidēja termiņa perspektīvu. Aģentūra prognozē, ka 2025. gadā Latvijas izaugsme sasniegs 1%, bet 2026.-2028. gadā tā stabilizēsies ap 2,3% gadā, ko veicinās ES fondu atbalstītas publiskās investīcijas un privātā patēriņa atjaunošanās.

Swedbank⁷ augustā publicēja jaunāko tautsaimniecības vērtējumu. Bankas eksperti secina, ka lai gan vairāki privātā sektora rādītāji - apstrādes rūpniecība, būvniecība un kredītēšana attīstās labāk, nekā iepriekš gaidīts, IKP datus tas vēl neatspoguļo. Tādēļ prognoze šim gadam ir samazināta līdz 0,9% (pretstatā 1,5% maijā prognozētajam), bet 2026. un 2027. gadā sagaidāms IKP pieaugums attiecīgi līdz 2,3% un 2,5%. Banka atzīmē, ka patēriņu joprojām bremzē augstā inflācija, neskatoties uz spēcīgo darba tirgu.

Svarīgs signāls ir arī **Starptautiskā Valūtas fonda**⁸ (SVF) jūnijā publicētais novērtējums (Article IV). Fonds paredz, ka ekonomikas izaugsme 2025. gadā būs ap 1%, ko balstīs valdības investīcijas un pakāpenisks privātā patēriņa kāpums. Tomēr SVF īpaši uzsver riskus - ģeopolitisko spiedienu, nenoteiktību tirdzniecības politikā un iespējamo enerģijas un pārtikas cenu pieaugumu. Fiskālās politikas vērtējumā SVF norāda, ka 2025. gada mēreni ekspansīvais budžets ir samērīgs, tomēr fiskālās bilances perspektīvu apdraud pieaugošie aizsardzības izdevumi un infrastruktūras projekti, kas var paaugstināt parādu līdz gandrīz 50% no IKP līdz 2030. gadam. Tas var sašaurināt valdības iespējas nākotnē tikt galā ar būtiskiem nelabvēlīgiem satricinājumiem. **SVF īpaši norāda uz fiskālās ilgtspējas izaicinājumiem, tostarp pieaugošajiem aizsardzības un pensiju sistēmas izdevumiem. SVF ieskatā Latvijai vidējā termiņā jāstiprina fiskālās rezerves.** Lai 2030. gadā valsts parāds samazinātos līdz pirms-Covid līmenim (40% no IKP), no 2026. līdz 2030. gadam nepieciešama fiskālā konsolidācija ap 0,5% IKP gadā. To ieteiks panākt ar papildu ieņēmumu mobilizēšanu - uzlabojot nodokļu iekasēšanu, paplašinot nodokļu bāzi, mazinot ēnu ekonomiku, samazinot nodokļu atlaides un palielinot īpašuma nodokļa ieņēmumus. Vienlaikus būtu jāceļ valsts izdevumu efektivitāte, samazinot birokrātiju un stiprinot pārvaldību. Īpaša uzmanība jāpievērš pensiju sistēmas ilgtspējai -

² FDP viedoklis par FM makroekonomikas prognozēm [[download](#)]

³ [Makroekonomiskās prognozes | 2025. gada jūnijs | Latvijas Banka](#)

⁴ [European Economic Forecast. Spring 2025](#)

⁵ [LV PEAK BAROMETERS Nr. 7.pdf](#)

⁶ [Essential Intelligence | S&P Global](#)

⁷ [Swedbank ekonomikas apskats: jauna pasaules \(ne\)kārtība - Swedbank blogs](#)

⁸ [Republic of Latvia: Staff Concluding Statement of the 2025 Article IV Mission](#)

sasaistot pensionēšanās vecumu ar dzīves ilgumu, palielinot iemaksas un ienesīgumu otrajā pensiju līmenī, kā arī veicinot brīvprātīgos uzkrājumus.